

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neratificate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de AMURTURI:
In Viena la M. Dukas Nachst.,
Fitz, Argenthal & Emorio Les-
ner, Heinrich Schalk, A. Op-
pelt Nachst., Anton Oppelt.
In Budapesta la A. V. Golsber-
ger, Ekstein Bornat, Julin Le-
opold (VII Krasébet-kört).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și invo-
luntă. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXII

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe nr.
Pentru România și Italia:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
străinătate și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
lângă Inul Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 53.

Brașov, Duminică 8 (21) Martie

1909.

La luptele din dieceza

Caransebeșului.

Ziua de mâne va avea o impor-
tanță deosebită în viața Diecezei gr.
or. române a Caransebeșului. Și nu
numai atât, ci rezultatul, ce-l vor a-
duce alegerile pentru sinodul epar-
chial al acestei dieceze, ce se vor ter-
mina mâne, se va reflecta asupra vieții
constituționale a întregii biserici gr.
or. din Transilvania și Ungaria. Mai
zilele trecute am publicat manifestul
semnat de vr'o 500 fruntași din die-
ceza Caransebeșului către obștea mi-
reană. În manifest se zicea între al-
tele: „In aceste zile de grea cum-
pănă... când nu se mai poate ascunde
tendința subversivă de a furișă în or-
ganismul bisericii servirea unor inte-
rese străine de biserică, ba chiar duș-
mănoase drepturilor de autonomie bi-
sericească, ne-am ținut de cea mai
mare datorită a ne aduna și con-
sfătuim cum să lucrăm... ca în sinod
să nu între decât bărbați independen-
ți față de orice pornire străină bi-
sericii, bărbați devotați bisericii și in-
tereselor de existență ale ei și ale
tuturor instituțiilor aflătoare sub
scutul ei...”

Problema accentuată în manifest
nu este ceva nou; ea s'a născut
deodată cu constituția bisericăască și
toți fii devotați bisericii și poporului
au trebuit să țină samă de datoria,
ce o aveau de a o implini cu scum-
pătate. Și dacă ea este azi deosebi
accentuată, tot manifestul ne arată
care e cauza, cu cuvintele: „Nu se
mai poate ascunde tendința subver-
sivă de a furișă în organismul bise-
ricii servirea unor interese străine de
biserică”. Se impune acum întrebarea:
Cum vine, că tocmai după 40
de ani dela punerea în viață a statu-
tului organic se arată cea mare pri-
mejdie, care îndeamnă pe fii credin-
cioși ai bisericii de a-și încheia
șirele și de a-și îndoi vechia ca ini-
micul să nu între în cetatea ei?

Ar trebui după atâta timp, ca
raportul să fie invers, să fie dată as-
tăzi mai puțină ocaziune și posibili-
tate unor interese străine de biserică,
de a se furișă în cetatea ei și de a
ataca organismul ei sănătos. Dacă
timp de patru decenii și mai bine s'ar
fi lucrat cu zelul, stăruința și preve-
derea recerută la întăririle menite
a apăra constituțiunea bisericăască,
de sigur, că astăzi n'ar fi așa mare
temerea în diecesa Caransebeșului
de viitorul bisericii, a drepturilor
ei autonome și a instituțiilor ei.
Nu s'a făcut și nu s'a lucrat însă
de la început așa, cum cereau intere-
sele de viață ale bisericii și cum sfă-
tuia și intenția pe lîi ei marele Me-
tropolit, care a prevăzut cu mintea
lui ageră, că pot veni și zile grele și
viforoase, când va fi lipsă de bărbați
integri și de brațe viguroase, ca să
apere existența și așezămintele ei.

Să ne aducem aminte numai de
fazele periculoase din anii ultimi prin
cari a trebuit să treacă și biserică
noastră. Pe atunci, în momentele grave

și critice totdeauna am pretins dela
Archiereii să-și facă datoria deplină,
să nu cedeze nimic de bună voie,
din cecece le acordau legile și drep-
turile bisericii și să concentreze în
jurul lor pe bărbații cei mai devotați
binelui obștesc, caracterele pe cari să
se poată răzima în vremuri grele in-
crederea lor și a poporului. De altă
parte totdeauna am stăruit, ca fiii
luminați și desinteresați ai bisericii
să-și dea mâna formând o falangă pu-
ternică de apărare contra tuturor
uneltirilor dușmane bisericii.

Intru cât s'a făcut aceasta, bine
a fost și va servi numai spre noro-
cire bisericii și desvoltării sale. Ceea
ce însă s'a întrelăsat și s'a neglijat,
din lipsă de prevedere, din ușurință
sau din nepăsare, se răsbuna acum.

Așa zisul burdism, care excitân-
du-și apetitul la alegerea dela Ora-
vița vrea să și-l stămpere acum și
mai mult transplantându-l și pe te-
ren bisericăesc, la alegerile generale
pentru sinodul diecezei Caransebeșu-
lui, nu este decât polomida, pe care
bărbații chemați să vegheze asupra
soartei bisericii române naționale au
lăsat-o să crească și să se lătească
în holdele ei, fără a-și da toate silin-
țelele, de a o stărpi la timp.

Ceeace n'au făcut până acum, tre-
buie să facă azi, când mărimea pri-
mejdiei i-a admoniat și i-a alarmat
să se grupeze cu toții sub egida ma-
rilor interese de viață ale bisericii.

Dumnezeu să le ajute ca să
poată răși în lupta, care trebuie pur-
tată și trebuie câștigată!

**Interpelațiunea deputatului Szemere asu-
pra situației exterioare.** Am amintit eri
ceva caracteristica interpelațiunea a
deputatului Nicolau de Szemere. Voim să
revenim astăzi ceva mai amănunțit asupra
cuprinsului ei:

„Tripla alianță n'a fost niciodată
mai tare ca astăzi. În Italia nouăle ale-
geri înseamnă un strălucit triumf al triplei
alianțe.”

Cu aceste cuvinte și-a introdus Sze-
mere vorbirea și apoi a continuat:

„Celălalt aliat al nostru Germania
stă pe partea noastră ca o stâncă și ani-
cul nostru puternic împăratul Wilhelm
perseverază lângă noi cu fidelitate ger-
manică ca o statuă din epoca cavalerilor.”

»De altă parte marea împărăție ru-
sească agitează simțurile în contra noastră.
Dar guvernul rusesc e slab și astăzi in-
capabil de o acțiune de război.»

»Vă întreb acum, cum a știut să ex-
ploateze oficiul nostru de externe această
constelație tare europeană? De loc! Fa-
cem politica lui Fabius Cunctator. De un
veac de om cheltuiim sume mari pentru
excelenta noastră armată, fiindcă suntem
o putere mare. Când însă se ivește nece-
sitatea de a lucra, rămânem numai pa-
sivi. Ce ne folosește atunci marea armată?
Un politician poate fi umor și iubitor
de pace, dar n'are a se teme nici de un
război, dacă e necesar și drept, numai
cât trebuie să-l înceapă atunci când si-
tuațiunea politică e favorabilă, când sun-
tem cei mai tari. Aceasta e politica ac-
tivă. Ori avem să așteptăm, până ce ad-
versarii noștri vor deveni mai tari? La
20 Decembrie 1908 am zis în delegațiune:
»Aliații noștri firești în Balcani sunt Tur-
cia și Bulgaria. Pentru viitorul apropiat
recomand de a anexa Bulgariei regiunile

sârbești locuite de Bulgari, pe când noi
vom ocupa Belgradul. Unui dușman pe-
riculos ca acesta trebuie să-i tăiem de cu
vreme unghiile. Acum însă mai adaug, că
trebuie să facem, ca să se anexeze Româ-
niei regiunile bogate dunărene din Serbia
locuite de Români. În luna lui Octombrie
Serbia n'avea nici tunuri nici munițiune;
cu câteva mii de soldați și câteva milioane
puteam să isprăvim toate. Acum însă am
cheltuit deja mai multe sute de milioane,
vom cheltui încă alte mai multe sute de
milioane și vom trebui să mobilizăm mai
multe sute de mii de oameni. Europa nu
e decât o frază, un popanz, de care se fo-
loșesc adversarii noștri spre a ne spăria.
Cât vrem să mai așteptăm încă? Vrem,
ca Sârbii să hotărască ce și când să fa-
cem? De aceea întreb urgent pe d-l mi-
nistru-președinte, dacă vrea să-și exerci-
teze toată influința sa constituțională asu-
pra conducerii afacerilor exterioare în di-
recțiunea, ca în viitor să nu facem politică
pasivă, ci politică activă?

Întrebarea lui Szemere l'a adus în
mare încurcătură pe ministru-președinte
Wekerle. El era pregătit să răspundă ime-
diat și să spună, cam ceea-ce a spus și
colegul său din Austria Bienerth. Ce era
să zică însă, când Szemere îi cere să-și
validizeze toată influința sa, ca să se de-
clare războiul Sârbiei? La această preten-
ziune Wekerle n'a putut răspunde în îm-
prejurările de față nici cu da nici cu ba.
A preferat deci mai bine să tacă și să lase
pe Szemere să creadă ce va voi.

Proiectul congruei. »Kel. Ertesitő«
este informat, că în ședința de Luni a
dietei se va lua în desbatere proiectul
congruei. Aceiași foaie este informată, că
ministru Apponyi a avut zilele acestea
lungi consfătuiri cu episcopii Csernoch și
V. Hosszu și că mitropolitul I. Mețianu și
episcopul Pap s'au consultat deasemenea
în chestiunea proiectului congruei cu ar-
chiereii bisericii rom. gr. cat.

Din dieta ungară. În ședința de alai-
tăeri a dietei s'a primit propunerea comi-
siunei justițiară dietale, cu privire la pu-
nerea sub acuză a guvernului Fejervary.
Comisiunea a propus: dieta nu dorește
punerea sub acuză a cabinetului Fejervary,
ci lasă condamnarea cabinetului Fejervary
pe seama »națiunii«.

Fostul ministru-președinte bar. Fejer-
vary a publicat eri o declarațiune, în care
zice că activitatea sa și a colegilor săi din
ministeriu a corăpsuns intereselor regelui
și ale națiunii. Hotărârea dietei o consi-
deră de neîndreptățită.

Generalul v. Einem asupra războiului. În
parlamentul german ministru de război pru-
sian generalul de Einem a zis despre război:
»Dacă la stânga nu voiesc războiul și la
dreapta earăși nu voiesc războiul, eu aș
crede, că pricina este și faptul, că Ger-
mania s'a pus hotărât pe partea aliatei
sale și că armata puternică germană stă
gata să-i sară în ajutor. Eu cred că în
acest moment avem să mulțămim pacea
tocmai țării armatei noastre (aplaude). De
sigur, dacă lucrurile vor merge așa, ca în
adevăr să se poată stabili un mai bun ra-
port cu Anglia și un entente cordiale poate
și cu Franța, s'ar putea cugeta omul poate
și la aceea de a micșora contingentul ar-
matei și de a desarma. Nu știu, și nici
aceea nu știu, cum ar putea să se în-
tâmpale.»

**O telegramă oficială germană din
Berlin,** pe care o publică »Kölnische Zei-
tung« caracterizează astfel situațiunea:
Nota rusească adresată Austro-Ungariei e
de natură a întări pe Sârbi în încăpățina-
rea lor. »Contrazicerile în atitudine Rusiei
le va lămuri viitorul. Nu se poate însă,
durere, nega, că aceasta notă este de așa

incât va întări numai șira spinării Serbiei
spre rezistență! Tot acest efect îl are
atitudinea covârșitoare a pressei rusești și
manifestația Dumei rusești. Dacă e vorba
a aduce pe Sârbi la rezon, atunci calea
apucată de Rusia nu e aptă de a servi
cauza păcii. Situația militară între Austro-
Ungaria și Serbia s'a încordat așa de mult
incât poate că numai puține zile vor trece
până ce trupele austriace vor intra în
Serbia. Dacă stăruinței puterilor va suc-
cede de-a împedeca un război sârbo-aus-
triac, e azi dubios, dar după purpăleurile
dintre ele apare tot mai îndreptățită spe-
ranța că va succeda a localiza războiul,
dacă va isbucni.»

Pace sau războiu?

După știrile din isvor semioficios si-
tuația este neschimbată. Părerea forurilor
competente este, că dacă Serbia i-și va
schimba atitudine: și va implini cererile
Austro-Ungariei, rezolvarea pe cale paci-
nică a conflictului este încă posibilă. De-
mersul viitor și apropiat, ce-l va face Mo-
narchia la Belgrad, va conține cererea ca
Serbia să demobilizeze. În ce privește lu-
crările viitoare conferențe balcanice, Aus-
tro-Ungaria ține neclintit la punctul său
de vedere, că cestiunea sârbească trebuie
eschisă din complexul cestiunilor interna-
ționale, ce au să se desbată în acea confe-
rență.

Din știrile mai nouă despre situați-
unea conflictului cu Serbia dăm urmă-
toarele:

După o știre din Petersburg, fracți-
unea partidului Dreptei din Dumă declară,
că nu poate lua răspunderea pentru ape-
lul adresat parlamentelor străine de mai
mulți membrii ai Dumei Dreapta consideră
acest apel de foarte păgubitor pentru pacea
națională și pentru interesul Rusiei. Le-
gile rusești nu permit Dumei amestecul
în raporturile esterne. Apelul chier din
contra provoacă la război, pecând inte-
reșele cele mai vitale ale Rusiei pretind
concentrarea tuturor puterilor pentru re-
nașterea ei.

— Se anunță din Semlin că știrile re-
lativ la mobilizarea armatei austriace au
potolit întru câteva dispozita războinică la
Belgrad. Ședințele partidelor politice sunt
în permanență și se discută dacă este opor-
tun, ca Serbia să se încurce acum într'un
război. Se crede că chiar dacă Serbia ar
eși învingătoare, această victorie ar costa
prea multe jertfe în comparație cu rezul-
tatul, ce s'ar putea obține. Această victo-
rie fiind, însă, foarte problematică, mulți
se întrebă îngrijați, care va fi soarta Ser-
biei în caz când Austria ar eși biruitoare.

»Wiener Allgemeine Zeitung« află din
Belgrad că populația dela țară nu se en-
tusiasmează prea mult pentru război. Tă-
ranii sunt năcăjiți văzându-se împiedecați
de a începe munca câmpului. Ei spun că
soarta Bosniei nu-i privește și că pentru
ei ar fi mai bine dacă Austria ar ocupa
Serbia, căci atunci ar domni liniște în țară.

— Din Belgrad se anunță că orașul are
aparența unui lagăr de război. Ofițerii de
ordonță cutreeră călări orașul. Zilnic au
loc conșilii de război și se stabilesc pla-
nuri de lupte.

Tot din Belgrad se anunță că 8000
de gimnastici s'au înscris ca voluntari
pentru războiul în contra Austro-Ungariei.

— Flota austriacă a ancorat la Spizza
și face exerciții. Sosirea flotei a făcut
mare senzațiune în populațiune.

După o știre din Becicherecul-mare
s'au descărcat eri de pe teritoriul sârbesc
vre-o 30 pușcături asupra gendarmilor un-
gari, cari patrolau în apropierea Dunării
pe teritoriul comitatului Torontal. Gen-
darmii n'au răspuns la aceste pușcături,
nefînd nimeni rănit, și au anunțat cazul
autorităților.

Noul guvern român.

În ședința de Vineri a camerei române d-l dep. Marghiloman (junimist) a adresat ministrului de războiu, d-lui Averescu, o interpelare mai lungă, în care pe baza unor acte din dosarul ministerului de războiu, a adus o critică aspră acestui ministriu, arătând numeroase iregularități și abuzuri. Interpelantul a arătat cu exemple, că s'au comis multe greșeli în ce privește cesțiunile de comandament, că la cel mai însemnat corp de armată al României nu există șef de stat major și că arsenalul armatei e condus de un colonel. Critică faptul, care reiese dintr-o scrisoare a colonelului Pătrașcu, prin care se cere dela unii ofițeri să facă un adevărat spionaj asupra camarazilor. Trezând apoi la actele administrative ale ministerului de războiu, arată cu exemple, că s'au încheiat contracte nevalide pentru furnituri, că administrația a stat în legătură cu niște samsari suspecti și necinstiți și că ministerul a suferit prin culpă și neglijență și prin vânzările de puști și material vechiu cu mai multe zeci de mii de lei. De încheiere d-l Marghiloman a cerut o anchetă parlamentară.

În răspunsul său ministrul Averescu s'a apărut în contra onora din invinuirile ce i s'au adus, a recunoscut însă că în administrația ministerului de războiu sunt două mari și vechi neajunsuri: lipsa de control și centralizarea prea mare. Pe cât i-a stat însă în putință a căutat să descentralizeze administrația. Ministrul Averescu e de părere, că fiind armata o instituție deosebită în stare, încât merită o atenție și proceduri deosebite, cesțiunile atinse de dl Marghiloman era mai nimerit să nu fie aduse înaintea parlamentului. Declară de încheiere, că n'are nimic în contra unei anchete parlamentare.

Prim ministrul I. Bălanu se alătură la cele spuse de generalul Averescu și admite, că în procedurile administrației militare sunt lucruri, care trebuie să înceteze și se vor lua măsuri, ca să înceteze. În tot cazul comisionarii trebuie să fie reduși. Se face însă o nedreptate, când un singur ministru este făcut răspunzător de întreaga tradiție rea. Prim-ministrul e de părere, că nu e lipsă de nici o anchetă parlamentară nici de alte măsuri din partea parlamentului.

În urma interpelării dep. Marghiloman, situațiunea ministerului devenind dificilă, conziliul de miniștri a hotărât să-și înainteze demisiunea. Această demisie a fost prezentată Miercuri seara Maj. Sale Regelui. Demisiunea a fost primită și regele a însărcinat pe d-l I. Brătianu cu formarea unui nou cabinet. Guvernul a rămas în actuala sa formațiune, numai generalul Averescu a eșit din minister, încredințându-se interimarului războiului d-lui T. Stelian.

Iată lista noului guvern :

I. C. Brătianu este numit președinte al conziliului de miniștri, ministru secretar de stat la departamentul de interne și ad interim la acel al afacerilor străine.

D-l Spiru Haret, la departamentul outelor și instrucțiunii.

D-l Al. G. Djuvara, la departamentul industriei și comerțului.

D-l E. Costinescu, la departamentul finanțelor.

D-l Anton Carp, la departamentul agriculturii și domeniilor.

D-l Toma Stelian, la departamentul justiției și ad interim la acel al războiului.

D-l V. G. Morțun, la departamentul lucrărilor publice.

În locul d-lui general Haret, actual secretar al ministerului de războiu, a fost numit d-l general Mihail Boteanu, inspector general al genului și comandant al cetății București. Se zice că d-l general Averescu, fost ministru de războiu, va fi numit inspector general al cavaleriei, în locul A. S. R. Prințului Ferdinand, care va renunța la acest post.

Procesul de înaltă trădare din Agram.

Procesul de înaltă trădare înaintea foarte încet. Deși au trecut aproape trei săptămâni, de-abia au fost interogați șase din 53 acuzați. Interogatorul luat acuzatului principal Adam Pribicevici a durat zece zile. Din fasiunile sale este imposibil a te cuminți. La cele mai multe întrebări a refuzat să răspundă, iar la altele a răspuns negativ.

O discuție mai lungă s'a încins în jurul renegatului Nastici, care — după cum se știe, a tipărit faimoasa broșură »Fimale«, prin care se desvâlește planurile propagandei pan-sârbe. La întrebarea președintelui tribunalului, dacă Pribicevici cunoaște pe Nastici, acuzatul răspunde că e foarte vesel de a putea da deslușiri asupra lui Nastici. Cere însă, ca mai întâiu să fie confruntat cu Nastici. Până atunci refuză ori ce răspuns privat la Nastici. La întrebările puse de președinte privitoare la mai mulți articoli apăruiți în foaia din Belgrad »Slovenski Jug« și la organizarea societății cu același nume, acuzatul răspunde evasiv. Declară însă că ideile sale le împărtășește întregul popor sârbesc. Vorbește apoi pe larg despre scopurile urmărite de partidul sârbesc independent, care are drept țintă deplină egalitate între Sârbi și Croați.

Procurorul, intervenind în decursul interogatorului, explică acuzatului pe larg conținutul acuzației și îl invită să se explice mai clar. Acuzatul observă aceeași atitudine. Procurorul citează părți din articoli apăruiți în ziarul din Agram »Srpsko Kolo«, în cari se preamărește regele Petru. Apărătorul Hinkovics constată, că acei articoli au apărut după arestarea acuzatului. Procurorul aduce pe tapet cesțiunea emblemelor și steagurilor Serbiei și face pe acuzat responsabil pentru propaganda pan-sârbească. Acuzatul neagă totul. Între procuror și apărătorii Tuskan și Hinkovics se naște o viuă discuție. Apărătorii fac imputări procurorului, că e imparțial și că reprezintă interesele Croaților. Observările aceste au de urmare că tribunalul pedepsește pe apărătorul Tuskan cu o amendă de 50 cor., iar pe Hinkovics îl îndrumă la ordine. Ziariștii prezenți sunt amenințați de președinte, că li se vor lua biletele de intrare, dacă își vor mai permite observări.

Marti s'a început interogatoriul acuzatului Orescanin. Președintele i-a arătat corespondența confiscată la perchezitia ce i-s'a făcut și din care reiese că el și ceilalți acuzați au agitat pentru unirea Croației cu Serbia. E vorba în aceste scrisori de provincii subjugate și de întâlniri secrete la Agram și Belgrad. Luându-se interogatoriul acuzatului Lucaci acesta declară, că nu înțelege pentru ce motive este acuzat și care este vina lui. Spune că este membru al partidului sârbesc, dar tăgăduiește, că a îndemnat la un boicot contra Croației. Preotul Milici, alt acuzat, recunoaște că a făcut parte din partidul independent sârb și că a contribuit la organizarea partidului. Declară, că actele sale nu pot fi considerate ca acte de înaltă trădare. Intențiile partidului independent nu sunt panslaviste, ci ele urmăresc o pace între Sârbi și Croați.

STIRILE ZILEI.

— 7 Februarie v.

O delegațiune dobrogeană la Regele Carol. În București a sosit alaltăieri o delegație a cetățenilor din jud. Constanța, compusă din d-nii Al. Roșculeț, V. Moțoi, M. Pop, căpitan Blanița și Ali Kadir, spre a exprima Regelui și guvernului mulțumirile populației dobrogene pentru acordarea drepturilor politice. Delegațiunea a fost primită eri dimineață de d-l Ion Brătianu, prim-ministru; iar la oarele 11 jum. a fost prezentată M. S. Regelui de către domnul Varnav, prefectul județului Constanța. Membrii delegației au arătat Regelui recunoștința populației dobrogene și i-a dat un memoriu prin care cer, între altele, construirea urgentă a unei linii ferate, între Tulcea și Constanța, precum și reglementarea chestiunii loturilor de pământ depozitate și a pășunelor. M. S. Regele a binevoit să se întretie cu membrii delegației mai bine de o oră, arătând cel mai viu interes pentru cele exprimate prin memoriu. Suveranul a promis că linia Tulcea-Constanța va fi construită în curând. De asemeni a mai promis că tinerii musulmani recrutați pentru serviciul militar vor rămâne de aci înainte în garnizoana Dobrogei.

Concertul de Joi seara aranjat de Reuniunea sanatorului din loc pentru combaterea tuberculozei a avut un deplin succes moral și credem și material. Punctul prim și ultim din program a fost susținut de Societatea filharmonică, care sub probata conducere a harnicului ei dirigent Max Krause a interpretat cu multă acuratețe ouvertura din »Ruy Blas« de Mendelsohn și Polonaise Nr. 2 de Liszt. A urmat societatea »Deutscher Liederkranz« în frunte cu dirigentul M. Schunn și »Magyar dalárda« cu d. Budeus, executând cu succes câteva coruri mixte și de bărbați. Între aplauzele generale ale publicului a urcat

podiu d-na Maria G. Dima, care sub dirigența maestrului G. Dima, acompaniată fiind de orchestra, a cântat în mod maestru și admirabil aria Penelopei din »Odysseus« de M. Bruch și două frumoase compoziții ale d-lui G. Dima »Serenadă« și »Cântecul păstorului«. Aplauze îndelungate au răsplătit prestațiunile d-nei Dima, careia i-s'a oferit și un frumos buchet de flori. Foarte frumos s'a prezentat Reuniunea »Männer-gesangverein« cu simpaticul dirigent P. Richter. — care a executat cu multă măiestrie trei coruri bărbătești. v.

Limba moldovenească în școlile române din Basarabia. Congresul clerului basarabean a hotărât să se predea religia în școlile primare în limba moldovenească. Manualul de religie al acestor școli s'a și tradus, s'a tipărit și arhiepiscopul a încuviințat esecutarea hotărârii congresului.

Confiscare. Numărul de eri al ziarului socialist »Népszava« a fost confiscat pentru articolul »Declarare de războiu«, care conține în înțelesul §-lui 173 al codului penal delictul agitației în contra dreptului înscris în lege a Monarhiei și delictul agitației în contra unei clase.

Pentru masa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuții :

Dela Dr. I. Manguica din Oravița 20 cor. în loc de cunună pe sicriul unchiului său Filip Adam; dela biserica gr. or. din Feldioara (prin Ioan Tăban) 8 cor.

Primească generoșii donatori sincerile noastre mulțămite. — Direcțiunea școlilor, medii gr. or. rom. din Brașov.

Pofta de mâncare a Londonazilor. În ultimul an s'au consumat în Londra 420.000 tone carne tăiată, aproape 10.000 boi, 350 milioane litri lapte, 700 milioane klgr. pâne, etc. Populația, după constatările statistice, s'a înmulțit. Anul trecut la 1 Noiembrie erau 4.795.798 persoane în interiorul orașului, fără a fi trecuți cei cari locuiau în suburbii. Aceasta este cea mai mare îngrămădire de oameni, ce a existat vre-odată în lume. Pe fiecare oră se înțămplă 15 nașteri și 9 cazuri de moarte

O scenă din Scupșina sârbă. Cu prilejul dezbaterii din Scupșina asupra bugetului ministerului de războiu, s'a produs alaltăieri un conflict între deputatul socialist Katlerovici și naționalistul Rataelovici. Katlerovici a susținut că unele sume din buget nu corespund cu expunerea ministrului de finanțe. Adevăratele cheltuieli ar fi cu mult mai mari. Ministrul de finanțe a respins acuzațiunea adusă de Katlerovici, pe care, zice că le-a luat din presa austriacă. Rataelovici adresează lui Katlerovici cuvântul de trădător, iar acesta a răspuns numindu-l comitagi. Atunci Rataelovici s'a repezit asupra potrivnicului său și l'a lovit cu pumil în față. S'a născut un mare tumult încât președintele a fost nevoit să ridice ședința.

Greva telegrafistilor din Paris. Greva telegrafistilor e completă. De Joi soldații dela geniu funcționează în oficiile telegrafului. Deoarece mai multe aparate sunt stricate, serviciul telegrafic în mai multe părți e întrerupt. Nici o scrisoare nu se expediază în provincie, încât Parisul e izolat de lume. Ministrul Clemenceau a declarat că greva a cauzat pagube enorme. Din 15 depeșe ale ambasadei franceze expediate în străinătate, numai două au sosit la locul destinat. Greviștii primesc ajutoare din străinătate. Mișcarea dispune de peste 100 mii franci. Telegrafistii din Londra refuză a expedia telegrame la Paris.

Colera în Rusia. Nu de mult șeful comisiunii sanitare din Petersburg și-a dat dimisia, fiindcă în urma lipsei sale de energie postul acesta nu-i făcea prea multă cinste. Orașul are acum un nou șef, dar se vede că colera nu vrea să-l știe de frică nici pe acesta. Ea bătute încă și acum. Numărul celor ce se îmbolnăvesc în decurs de 24 oare variază între 120 și 150. În fiecare zi sunt mai multe cazuri de moarte. Dela începutul epidemiei s'au îmbolnăvit cu totul în Petersburg 10.207 persoane și 4000 au murit. Apa nu este nici acum mai bună, murdăria e tot așa de mare, așa că pentru primăvară se prevăd lucruri și mai rele.

Propagandă iredentistă în Basarabia. Din Chișineu se anunță, că profesorul D. Constantinescu, din seminarul teologic, a fost înlocuit prin preotul Untut, deoarece contra lui Constantinescu s'a făcut denunț, că făcea propagandă iredentistă printre Moldoveni. Constantinescu preda limba română și cântarea bisericească română.

Cât costă o împușcătură de tun? În raport cu perfecționarea tunurilor și mă-

rimea calibrului acelora se urcă totodată și prețul lor. Ca să se poată vedea ce sume colosale se cheltuiesc la exercițiile de pușcă sau în războiu nu o de lipsă decât să socotim cât costă o împușcătură de tun. După o statistică engleză s'a constatat, că fiecare împușcătură din un tun cu calibrul de 15 cm costă 63 cor., dintr'un tun de 23 cm, însă 336 cor. Pentru o împușcătură dintr'un tun de 30 cm. se recer 720 cor. Nu mai puțin costă însă o granată, care are menirea să treacă prin întărituri mai bune, costând o bucată peste 600 cor. Luând în considerare și uzarea astorfel de tunuri cu tir repede, cheltuielile se urcă grozav, căci un astfel de tun costă aproape totdeauna cam 250.000 cor. O sută de împușcături dintr'un tun mai mare costă mai mult decât 70.000 cor. Socotind și uzarea tunului, cheltuielile sunt enorme.

Târg de tauri în Feldioara. Precum ni-se face cunoscut din partea oficiului comitatului Brașov, în 5 Aprilie a. c. se va aranja în Feldioara o expoziție de tauri de Pinzgau împreună cu târg de tauri de aceeași rasă.

Procesul unor canibali. Înaintea tribunalului din stațiunea Irniga (Africa ostică) s'a pertractat cătră sfârșitul lunii Decembrie un proces de omor unic în felul său. Mai mulți înși formaseră o societate, care avea menirea să ofrăiască pe consăngeniilor lor, bărbați și femei, dar mai cu samă copii, pentru ca apoi să-i mănânce. Conducătorul acestei bande de canibali era un »vrăjitor« cu numele Malucansi, un cunosător de otrăvuri, care dimpreună cu soția și cu doi feciori ai săi de mult timp deja se dedase cu gustarea cărnei de om. El choma la sine femeii, cărora le promitea că le face cunoscute vrăjitoriile lui, dacă îi aduc o jertfă omenească. Spre acest scop aduceau femeile vre-o rudenie a lor, dar mai cu samă copilașii lor proprii. De câte ori era vorba de o nouă jertfă, societatea întreagă se aduna la praznic. Corpul nenorocitei victime era rupt în bucăți și carnea lui era mâncată în stare crudă. Nu se lua în considerare că unii mănâncă din carnea propriului tată, frate sau copil; toți se împărtășiau din această bucată aleasă. Capul îl premia vrăjitorul, pentru ca în scăfăria mortului să prepare un nou venin. Mai multă căutare avea carnea de copil, sub cuvânt că e mai fragedă. Afară de Malucansi și familia sa mai aparțineau acestei societăți 8 femei și vre-o câți-va copii dela 8-12 ani, cari momiau victimele. Zece membrii ai acestei bande de criminali au fost judecați la moarte; sentința a fost întărită de guvernator și se va esecuta cât mai curând.

Orașul chibriturilor. Orașul chibriturilor este în Suedia, Tidaholm, ai cărui 3000 locuitori trăiesc aproape exclusiv din ce câștigă în fabricile de chibrituri. »Vulcan« este cea mai mare fabrică de chibrituri din lume; ea întrebuințează anual 170.000 metri cubici lemn și fabrică zilnic 200 milioane chibrituri, iar anual peste 70 miliarde. Lucrează în total 300 de mașini cu motor electric, cari pregătesc chibriturile și lipesc cutioarele.

Tată lauda o mărta șampania »Andrényi Sec« a cărei faimă a trecut și peste granițele patriei noastre în urma calităților sale extraordinare în ce privește culoarea, mirosul și gustul. Calitatea aceasta specială e de a se mulțami faptului că șampania »Andrényi« se pregătește din cele mai bune soiuri de struguri și manipularea după sistem francez. Cine vrea să se convingă să ceară »Andrényi sec«.

Intrebuințare multilaterală. Nici o doctorie de casă nu este așa de multe-ori întrebuințată ca spiritul și sarea lui Moll (Franzbrantwein). Prin fricțiunii alină durerile la reumatism de membre, întărește nervii și ca adaos la băi are bun efect. Sticla 2 coroane. Se trimite zilnic cu rambursă postală de farmacistul A. Moll c. și r. liferant de curte. Viena, Tuchlauben 9. În depozitele din provincie să se ceară espres preparatul lui Moll cu marca de seut și subs riere. — (6)

Făgăraș, 4/17 Martie 1909.

(Urmare și fine.)

Da! Dr. Ioan Șenchea adună în casele sale vr'o 15 femei (tărance nevinovate din Mândra, vr'o 5 din Voila, și pe »Jezezele« de cătră gara Făgărașului, cu totul vr'o 35 la număr. Cu aceste femei, provăzute cu cele de lipsă și cu bărbați provocători, Dr. Ioan Șenchea vine la adunare și desfide ironic suprinderea membrilor reuniunii și a inteligenței române ce s'a fost adunat în sală. Își postează »armata« în fruntea sălei, unghiurind pe cele vr'o

20 de membre adevărate, cătră sobă. Se deschide ședința, pe apucate la pct. 2 din programă le înșinuă de »membre« nouă, prezentând prin un membru o listă și suma de 70 fl. afirmative taxe. Și Dr. Șenchea era sigur acum că cu aceste femei devenind membre, și cari la anumite intervale, strigau la semnele date: »Să trăiască dna Șenchea« era sigur zic, Dr. Șenchea că-și alege nevasta președintă. Dar s'a înșelat. Cea mai veche membră fundatoare a Reuniunii face propunerea: dl Dr. Șenchea să iasă afară, că s'a bătut și ne-a vătămat. Lumea strigă: afară, afară. Adunarea prin decizie, n'a primit pe respectivele femei de membre. Și tot prin decizie s'a hotărât amânarea adunării. Dar vicepreședinta din apele dnei Șenchea la șoptirile suferului său bărbat, nu se mișcă... Membrele reuniunii dimpreună cu casiereasa și secretarul cu documentele și registrele, și bărbații de conziliu Dr. Ioan Turcu, Nicolae Aron preot și deodată cu întreagă inteligența din Făgăraș au eșit din sală.

Au rămas în sală vicepreședinta dna Ana A. Popa-Radu și numai patru membre cu numele Ana Ciocănelea, Victoria Scurtu și Luiza Dr. Șenchea cu Ana Borzea și Dr. Șenchea cu N. Borzea protopop, bărbații celor două din urmă cu femeile aduse pe cum am zis.

S'ar crede că am ajuns la finea scandalului. Dar nu. Cele șapte persoane cu femeile aduse (să mă credeți pe cuvânt) se pun și jucându-se de alegerea se constituiesc, se aleg: vicepreședintă pe dna Șenchea cea strigată de atâtea ori și care publice împărțea bani femeilor aduse și pe Nicolae Borzea protopop în Făgăraș, de secretar al Reuniunii. Fosta vicepreședintă devenită acum președintă, ocupă locul și mulțumește pentru onoarea ce-i s'a făcut alegându-o, apoi se pune pe plâns cu hohote, în care timp, protopopul Borzea mulțumește pentru încredere și promite că va lucra și în bine și în rău (asta de pe urmă o credem) și apoi ar fi să fie gata.

Dar nu. Cine a mai văzut târg fără de aldămasă? S'au pus protopopul Nicolae Borzea și Dr. Ioan Șenchea (sf. părinți sinodali și congresuali și propresbiterali ș. a.) în fruntea femeilor sătene și conducându-le la »Transilvania«, l-au desfundat un butoiu de bere și aducând dela becul de peste uliță, cu »doi zloti« două corfe de »jimbles«, s'au bucurat și s'au veselit, de isprava ce au făcut-o.

Spre ilustrarea oarecum »oficioasă« a celor descrise până aici, las să urmeze »Protocolul« ce s'a luat, verificat și scris de către membrele reuniunii și bărbații de conziliu.

Protocol luat în ședința adunării generale ordinare a XXXIII ținută la 7 Martie 1909 st. n. sub prezidiul vicepreședintei: Ana A. Popa Radu.

Prezenți: 1. Aneta Stoica de Vist, 2. Ana Dr. Motoc, 3. Maria Dr. Popescu, 4. Elena Popa-Radu, 5. Paulina Mețianu, 6. Lucreția Peia, 7. Lența Jiga, 8. Rozalia Furcă, 9. Eugenia Berescu, 10. Eugenia Dr. Turcu, 11. Zinca Pop-Căldărar, 12. Sofia Ciora, 13. Victoria Aron, 14. Eugenia Păcală, 15. Luiza Șenchea, 16. Ana Borzea, 17. Victoria Scurtu, 18. Ana Ciocănelea, 19. Maria Vișa, 20. Elena Pop.

Bărbați de conziliu: Dr. Ioan Turcu, Nicolae Aron, Nicolae Borzea, Dr. Ioan Șenchea.

Notar: Ioan Berescu.

1. Intrunindu-se membrele în sala de ședință, școala gr. or., președinta deschide ședința la oarele 3/4. Pe lângă membrele prezente însemnate mai sus, au năpădit în sala ședinței încă vr'o 40 de femei, cu totul necunoscute adunării generale, cu 4—5 dintre bărbații lor, unul în stare de beție și cari femei țărance, se zicea că ar fi 4—6 din Voila, 15 din Mândra și restul din mahalalele Făgărașului, fiind postate toate în fruntea salei și strigând să »Trăiască d-na Șenchea«.

Ad. 1. Spre știință.

2. Se pune la ordinea zilei înscrierea de membre nouă spre care scop se suspendă ședința. Dintre cei prezenți nimenea nu se înșinuă la biroul reuniunii ca membre nouă, fără în timpul acesta membră Luiza Dr. Șenchea publice împărțea bani sâtenelor aduse, despre ce fiind interpellată de membre, răspundea: »Ce-ți pasă? D-ta cine ești?»

Ad. 2. Spre știință.

3. Redeschizându-se ședința, prezentul individ Aron Popa-Radu, care nu este nici membru și nici cel puțin de confesiunea gr. or. ci numai bărbatul vicepreședintei noastre Ana Popa-Radu, prezentează o listă pe care zicea dânsul că erau scrise, ca membre ordinare ale reuniunii noastre, cu câte 4 cor. se zicea, cele 35 de femei necunoscute. Lista dimpreună cu 140 coroane (120 cor. în bancnote de câte 20

cor. și restul argint) o pune pe masa biroului.

Ad 3. Spre știință.

4. Membra reuniunii Zinca Pop-Căldăraru, cerând cuvântul zice: »Doamnelor, dela început, de 33 de ani sunt membră fundatoare a reuniunii, dar ce văd azi n'am mai văzut; propun ca bărbatul de încredere Dr. Ioan Șenchea să iasă afară din Reuniune și din ședință, căci alaltăieri s'a bătut în ședința comitetului reuniunii noastre și a vătămat pe o membră și ne-a grămădit azi aci atâtea femei necunoscute în ședință, la ce membrele strigau: »Afară! afară! Să iasă afară.«

Bărbatul de conziliu Dr. Ioan Turcu luând cuvântul zice, că lucrările acestei reuniuni, în sânul căreia muncim de atâtea ani, și este înființată pentru un ideal cu scop nobil ca să se întemeieze o școală de fetițe, — și ținuta reuniunii și a membrilor ei trebuie să fie o pildă bună de urmat, pentru tinerime, propune să urmăim la portretul în ordinea după punctele din program spre a nu complica desbaterile.

Ad 4. Președinta trece la ordinea zilei preste propunerea membrei Zinca Căldăraru sub pretext, că nu s'a înșinuat la cuvânt și Dr. Ioan Șenchea continuă a rămânea în sala de ședință.

5. Secretarul cetește conșpectul femeilor ce afirmative s'ar fi înscris, pe când președinta, în urma suflărei la ureche de către bărbatul său mai sus numit zice să le »anunțe« de membre fără a numi cu numele cine. Secretarul observă, că pe lângă solvirea taxei, spre a putea fi investite cu calitatea de membre, trebuie ca adunarea generală să se exprime că le primește de atari, și numai după exprimarea afirmativă ori negativă președinta poate proclama și enunța, numai ceea ce hotărăște adunarea și nici decât ceea-ce i-se șoptește la ureche de către nechemați de pe la spate. — La aceasta observare a secretarului membra reuniunii Victoria Aron, propune cum că membre necunoscute, năvălitate în adunarea generală cari s'ar zice că s'ar cuprinde în conșemnarea prezentată să nu se primească de membre ale reuniunii, — și sprijinită de membrele Paulina Mețian, Eugenia Păcală, Rozalia Furcă, Lucreția Peia și de toate membrele — afară de trei membre: Victoria Scurtu, Luiza Dr. Șenchea și Ana Borzea, se primește și se decide.

Ad 4. Femeile înscrise de nu știm cine și cu ce scop, și pe cari adunarea generală nu le cunoaște cine sunt și de unde sunt, — nu le primește ca membre ale reuniunii.

În urma acestui conșclus casiera reuniunii, nefiind îndreptățită, n'a primit pentru reuniune, banii prezentați pentru femeile neprimite ca membre ale reuniunii.

După aceea conșpectul și banii puși pe masa biroului — afirmative că ar fi taxa, s'au luat iar înapoi de către adunătorii lor: desnumitul Aron Popa-Radu și Dr. Ioan Șenchea.

6. După aceasta, făcându-se, din cauza năvălirii atâtor femei necunoscute cari mereu strigau pe comandă: »Trăiască dna Șenchea« și cari femei erau înșoțite de bărbați beți despre cari, se zicea, că sunt recunoscuți de primejdioși, și care faptico s'au și adresat cu vorbe boldișe către domni: Dr. Vasu, George N. Măndrean, Iosif Ciora, secretarul nostru Ioan Berescu; ba numita doamnă Luiza Șenchea a înzultat faptice persoane și membrii ai reuniunii, născându-se zicem un tumult asurzitor, larmă groaznică și protestări energice și fiind deci spiritele agitate. — pentru evitarea repetării scandalurilor, ce s'au petrecut în ședința comitetului dela 5 Martie c. n. când bărbații de conziliu ai reuniunii noastre adevăd Dr. Ioan Șenchea și Ioan Peia s'au bătut în ședință, adunarea generală, la propunerea dnei Lența Jiga, sprijinită de covârșitoare majoritate a membrilor se decide:

Ad 6. Adunarea generală ordinară de acum, între astfel de împrejurări regretabile nu se mai poate continua, ci se amână pe altă dată, fiind a se conșchima în mod corespunzător o altă adunare generală ordinară. Acest conșclus s'a publicat cu voce înaltă în adunare și de către secretarul ședinței, după ce apoi membrele reuniunii se și depărtează din sala de ședință, dimpreună cu comitetul, bărbații de conziliu, casiereasa și secretarul reuniunii, rămânând numai vicepreședinta în sală cu 4, zis: patru membre, anume: Luiza Dr. Șenchea, Ana Borzea, Victoria Scurtu și Ana Ciocănelea, cu bărbații de conziliu: Dr. Ion Șenchea și Nicolae Borzea protopop cu femeile aduse de pe sate și din mahalalele Făgărașului. — Despre ce s'a luat acest protocol și spre verificarea lui, s'a scris de membrii îndreptății și prezenți la această adunare.

Acest protocol este verificat și scris de următoarele membre participante la ședință: Aneta Stoica de Vist, Eugenia Dr. Turcu, Ana Dr. Motoc, Maria Dr. Popescu, Victoria Aron, Sofia I. Ciora, Lența M. Jiga, Zinca Pop Căldăraru, Eugenia Păcală, Rozalia A. Furcă, Lucreția Peia, Paulina Mețianu, Elena Pop, Maria Vișa și de bărbații de conziliu Dr. Ioan Turcu și Nicolae Aron, precum și de subscrișul, care are mângăierea că prin publicarea acestora s'a făcut înainte de toate datorința față de reuniunea, care timp de 20 de ani l'a onorat cu încrederea.

Ioan Berescu,
secret. reuniunii.

Varietăți.

Cele 9 porunci ale sănătății.

- 1) Scoală-te de dimineată, culcă-te de vreme și muncește toată ziua.
- 2) Apa și pâinea conservă viața; aerul curat și lumina soarelui păstrează sănătatea.
- 3) Hrana cumpătată și lipsa beției sunt cel mai bun elixir al vieții.
- 4) Curățenia împiedecă rugina. Mășina aceea durează mai mult care e mai bine întreținută.
- 5) Somnul îndeajuns întărește și restabilește corpul; prea mult somn, moleșește și slăbește.
- 6) A fi bine îmbrăcat înseamnă a purta astfel de haine, care să nu împiedice mișcările și să ție corpul destul de încălzit pentru a-l apăra de o schimbare bruscă de temperatură.
- 7) O casă curată și veselă formează un adăpost fericit.
- 8) Spiritul trebuie înviorat, întărit prin distracții și veselie, însă abuzul duce la viații.
- 9) Veselia produce dragoste de viață și dragostea de viață o pe jumătate sănătate.

Din filozofia lui Kant.

Batjocura.

Ușuratică înclinare de a batjocuri, și de a ridiculiza, plăcerea de a batjocuri, pentru a face obiect de râs din greșelile altuia, este răutate. Nu este a se număra aici și gluma, adică datina din cercuri mai intime, de a face din cutare sau cutare protin un erou la aparință al greșelii, de fapt însă al curajului de a mai lucra și în afară de regulile modului. Însă datina de-a desvălă greșeli reale sau iscodite, cu scopul de a despoia o persoană de cinstea ce i se cuvine, și aplicarea spre această datină, acea rea înclinare spre bajocurare, are ceva din bucuria diavolească, este deci cu atât mai mult o vătămare a datorinței ce-o avem de-a stîmă pe altul.

Din aceasta categorie trebuie să mai scoatem respingerea glumeață, deși poate batjocuritoare, a atacurilor vătămătoare, ce ni le-a îndreptat un adversar, și prin care respingere vătămătorul este de asemenea batjocurit. Este aceasta apărarea justă a cinstei, pe care cel vătămat o poate cere dela vătămător.

Când însă obiectul nu este un obiect de glumă, ci un obiect față de care rațiunea trebuie să aibă un interes moral, atunci — de ar fi expectorat adversarul ori ce batjocuri — este mai potrivit cu demnitatea obiectului și cu stîmă față de omenime, dacă atacului sau nu i se opune nici o apărare, sau i se opune una purtată cu vrednicie și serioșitate.

Trad. de A. R. Dobrescu.

Cugetări și Maxime.

Dacă vrei să fi fericit, să n'ai dăruveri cu oamenii.

Boullay.

Durerea înaltă pe omul de valoare și coboară pe cel de rând. Nu în ori-ce noapte se arată stelele; numai în noaptea cea senină.

Tilu Maiorescu.

Cine știe să sufere ori-ce, poate să uite totul.

Nu e nici o insultă, pe care să n'o ierți după ce te-ai răsunat.

Vauvenargues.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 20 Martie. Generalul Klobucsar, comandantul suprem al honvezilor, a fost chemat telegrafic

la Viena. Impăratul l-a primit ieri în audiență. Se crede că generalul Klobucsar va avea un rol important în cazul unui război cu Serbia.

Budapesta, 20 Martie. Au fost arestați aici mulți agitatori sârbi sosiți din Belgrad. Ei veniseră în Ungaria ca să agite pe Sârbii din Ungaria de Sud.

Viena, 20 Martie. Cercurile politice de aci nu cred că ar fi exclusă posibilitatea unei reușite a cabinetelor europene care să producă la Belgrad o schimbare a atitudinii politice. Se crede însă că un demers al puterilor va avea efectul dorit. Serbia trebuie să dea garanții de pace, nu Austro-Ungaria, care nu s'a gândit niciodată să turbure pacea.

Lemberg, 20 Martie. Casele de economii și ieri au fost asediate de clienți. Pe ziua de ieri s'au restituit 2000 de depozite. Din toată Galiția sosesc știri că băncile de economii sunt asediate de mulțime.

Belgrad, 20 Martie. Ministrul de externe Milovanovici a avut eri conferințe cu ambasadorii Rusiei, Franței și Italiei. Toți factorii politici din Serbia sunt acum conșinși că Serbia nu va avea nici un sprijin în cazul unui război și va rămânea complet izolată.

Belgrad, 20 Martie. Pregătirile de război ale armatei sârbești sunt bazate pe supoziția că armata austriacă va trece Sava între Gradiște și Smedria. Dacă armata sârbă va fi bătută aici, ea se va putea retrage până la Rutnici.

Petersburg, 20 Martie. Ministrul de război a oprit pe ofițerii ruși de a se înrola în armata sârbească și a anunțat că va elimina din armata pe acei ofițeri, care vor intra în serviciul armatei sârbe.

Londra, 20 Martie. Intre Turcia și Austro-Ungaria s'a stabilit înțelegerea că dacă Sârbii ar invade Sandjagul să înceapă imediat războiul turco-sârb.

Glume.

Directorul unei grădini zoologice aflându-se în concediu, primește dela locțiitorul său un raport în care îi comunică între altele:

»Măgarul e indispus de cât-va timp. Pare că-i ie dor de un frate al său care a fost trimis de aici acum câte-va zile. Vă rog comunicați-mi ce aș putea face până la întoarcerea d-voastră«.

Se duseră boii dracului.

— Mă, tată, mă! se duseră boi dracului.

— Da, nean-tău, unde e?

— Se duse după el.

— Dă fuga și tu, că să mă încălț și vin și eu cu muma-ta.

Țiganul și coliva.

Ci-că când s'a dus țiganul întâiași dată la biserică, s'a închinat și el pe la cele icoane, a mai bătut câte o mătanie, mă rog, de, a făcut și el cum a văzut că fac ceilalți oameni. După ce mântue el de închinat, se așează lângă coliver pe care era pusă o colivă. Țiganului ghiorându-i mâțele de foame, nu-și mai lua ochii dela ea. Li lăsa gura apă și cum se uita la ea își zice:

Vai colivă incolivată,
Cum te-aș îmbruca odată;
Firișor de a ramănea,
Zău toți dracii să ma iu.

Se mai trudi țiganul, se mai suci, se mai iuvarti, dar cu ochii holbați tot la colivă. În sfârșit aude țiganul zicând: »Luați, mâncați, acesti este trupul meu... ș. a.« și haț la colivă, își infige ghiarele în ea și începe a cărăbăni cu amândouă mâinile la gură de credea că ce a dat peste țigan. Oamenii de colo, îi zic: »Ho, mă țigane ce te-ai apucat?« Dar el, cătându-și de mâncare le zice:

Păi n'a zis Popa,
Să luăm și să mâncăm
De nu vrei n'am ce face,
Pesemne că nu v'ă place.

(Auzită în Jud. Neamț.) („Ion Creangă“.)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Victor Brăniș.

TRADUCERI:

1. Din limba română în cea maghiară și germană;
 2. din limba maghiară în cea română și germană;
 3. din limba germană în cea română și maghiară;
 4. din limba latină și franceză în cea română, germană și maghiară se primesc pe lângă onorar modest și se efectuează punctual cu deosebită atențiune la spiritul limbii respective.
- Se primesc și opuri mai mari fără considerare la ramul de științe, de care să țin.

Dumitru de Lemény,
funcț. de stat în pensiuie,
(550,1-8.) **Strada Neagră Nr. 38.**

30,000 cor. **Garantie** pentru curățenie.

În bucătărie și casă
se spală tot ce se poate curăța și spăla numai cu

Săpunul Cerb a lui Schicht

Este rezultatul numai unui studiu de ani îndelungați și conștientos. Are putere extraordinară de curățit la sălăt. E-t curat și fără ingrediente stricacioase. Fără teamă poate deci fi folosit la ori ce spălat și curățire, și chiar acolo unde săpunul obicinuit nu folosește, sau reclama o deosebită îngrijire.

GEORG SCHICHT,
societate pe acții,
Aussig a/E.

H. Kleverkaus

Brașov, Strada Hirscher Nr. 6.

FABRICANT DE SALAMĂ și CĂRNĂTĂRIE (Selcher)

pus în mișcare cu motor

Recomandă: Suncă prima calitate, limbi afumate, salamă, untură de porc, slănină afumată. Cu deosebire specialitate de cărnați cu hrean, așa numiți Krenwürstel.

Comandele se execută prompt și se expediază cu poșta ori și unde. Prețuri curente la cerere se trimit gratis.

In fiecare zi:

Krenwürstel proaspeți.
Suncă escelentă.

Costițe de porc fierte și nefierte.

Cele mai fine

Cărnuri afumate (mezeluri)

se capătă la

H. G. ZEIDNER,
Brașov, Strada Hirscher.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

Cel mai nou deposit de mobile

BRASOV, Strada Hirscher 7

(în casele lui DAMIAN)

cu prețurile cele mai ieftine.

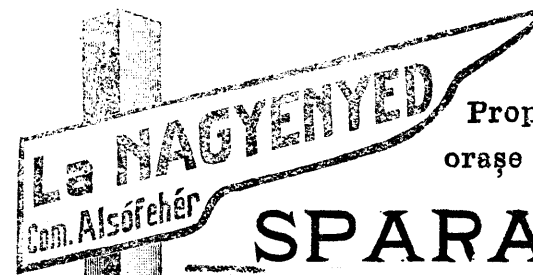
Solid și elegant lucrata. — Se garantează durabilitatea. — Atelier de tapițer propriu. Lucări nouă și reparațiuni prompt și culant.

Se caută **2 lucrători**, cari să țesutulpânzei de in cu mașina „Jacquard“ pentru Moldova (Bacău). Doritorii să se adreseze la redacțiunea seestui ziar.

Vânzare totală

concesionată din partea autorității.

Intreg depositul de haine bărbătești, de copii, băieți precum și Confecțiuni de dame se vând cu prețuri foarte scăzute, din cauza desfăcerei negoțului. Brașov, Strada Porții Nr. 11, (vis-à-vis de firma I. Săbădeanu). (542,9-10.)

Proprietarii de grădini din orașe și comune să planteze

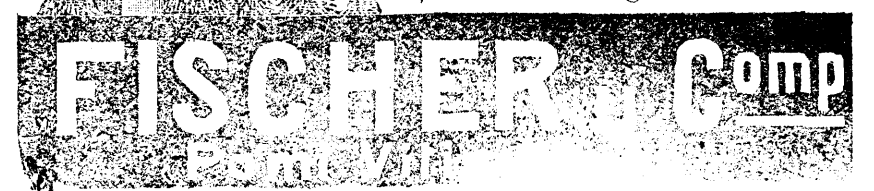
SPARANGHEL

leguma cea mai bună și mai fină.

Furnisăm sade puternice din v-rietățile Braunschweig uriaș. Conovers colosal, Palmetto, Schneekopf uriaș

100 buc. C. 8.50, 1000 buc. C. 28.—

Cataloage despre articlii d- pomărit și vierți trimitte gratis și franco.

Restaurantul dela Redută.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public că am luat asupra mi conducerea **Restaurantului dela Redută**, unde, ca și până acuma tot aceiași **BERE de Pilsner** se pune în vânzare.

Recomand bucătăria recunoscută ca foarte bună. Prețuri moderate. Stau la dispoziție Caete cu Cupoane cu 20% reducere Abonamente lunare. Prânz și cină a la lista de bucate cu pâine 50 coroane. Seara TABLE D'HOTE 3 feluri de bucate, pește, friptură cu salată. Brânzeturi 1 cor 50 bani.

Rugându-mă de o cercetare număroasă, semnez

cu toată stima

M. SCHUSTER.

(541,4-6.)

Mașine de cusut

ORIGINALE SINGER

SINGER Co.

mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23.

A se observa marca fabricii înreg străta.

Ce?... Tata a permis, sunt doară tuburi de cigarete „Jacobi-Antinicotin“.

Surprindere plăcută! Fiecare cutie conține o carte vădită interesantă

Atenție! Veritabil numai în cutii de țigare cu numele „JACOBI“.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutie este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutateilor celor mai ce-bicose la stomac și pânțee, în contra cărceilor și acrelei la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorholdelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răsnândire, ce creșce meruu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2— Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat), alină durerile de goidină și reumatism și a altor urmări de răcăă.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sărun de copii și Dame, fabricat după metedul cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —40 b. Cincî bucăți cor. 1.80

Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9

c. și rez. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provincie se efectuează dîlnie prin rambursă postală —

La deposite să se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmacești Ferd. Jehelius, Victor Roth și en gros la D. Eremias Nepoși

A T E N Ţ I U N E !

Intenționăm a reduce mult, depositul nostru atât de haine gata pentru copii, băieți și domni, cât și de **Stofe pentru haine bărbătești.** În urma aceasta vindem articolele amintite mai sus cu prețuri foarte reduse.

În fie-care zi dela 8—12 oare a. m. și dela 2—6 oare p. m.

Comande din provincie se efectuează prompt.

(536-10)

Depner, Roth & Westemean,
Brașov, Strada Vamii Nr. 1-3. (Vis-à-vis de Cafeneaua „Drex'er“).